

Horregatik, seguru aski, hainbat euskal politikagile eta kulturgilek parte hartu nahi izango du.

Mintegi hau ospatu orduko, aski definitua egongo da Espainiako Estatuaren Konstituzioan Autonomien arazoa. Seguru gaude euskaldunon esperantzak ez direla beteko. Hala ere, Konstituzioa erreferendumaren bidez onhartu aurretik, burrukarik izango da. Eta aldeketa, mamizkorik ez baldin bada, euskaldun askok emana du bere botoa: EZ! Baina ez positiboa izango da: Estaturik gabeko beste Herri zapalduekin batera Herri guztien askatasunaren aldeko burruka indartzeko, alegia.

Aurtengo Mintegiaren xehetasunak:

Lekua: Abadia de Cuixà - 66500 Prades - Frantzia

Egunak: 1978ko abuztuak 16-23

Aste osorako inskripzioa 70 FF. kostako da. Eta partehartzaileek Cuixà-ko hostatuen bertan pentsio osoa ukan ahal izango dute, eguneko 26 FF. ordainduz.

Mintegi honi buruz xehetasunik edo inolako informaziorik jakin nahi dezanak helbide honetara idatzi besterik ez dauka:

CIEMEN

Abadia de Cuixà

66500-Prades

France

P. Kortabarria

Autokritikaren ukapena

Zein nekeza den galtzea, batez ere politikarientzat. Alderdi politikoetan, gauza batek harritu nau beti: ez duela inork sekula galtzen. Edo hobe, ez duela inork galdu duenik aitortzen. Hauteskunderetan besteen atzetik gelditu bada ere, aurreko urtekoari edo orain hamar urtekoari, edota aldamenekoari begiratu, eta alde positiboren bat aurkituko du. Eta noski, horixe bakarrik azpimarratuko.

Hurbil-hurbilean dugu mila kasu. Halaere, bat soilki aipatuko dugu. Frantziako hauteskundeak martxoan izan ziren. Dakigunez, Programa Bateratua ez zen aurrera pasa. Beraz, programa horren eusleak —hots, MRG, PS, eta PCF— atera ziren galtzaile. Hala da, bai. Baina zeinen erruz? Nork bere errurik ez du aitortzen. Aldamenekoa beti errudun. Kasurik aipagarriena, horretan, Frantziako Alderdi Komunista da, ebidentzia guztien aurka sarri. Oraingoan ere berdín jokatu du. Ondoriorik? Barneko eztabaida erne eta piztu dela.

Frantziako Alderdi Komunistan eztabaida? Ez da normala. Zentralismo demokratikoak eztabaida uzten du, baina eztabaida *mugatua* eta sekula ez orain «kontestazioa» deitu ohi den hori.

Egin dezagun eztabaida honen gorabeheren historia piska bat. Hasi, simple-simple hasi zen gauza: igaro berria zen hauteskunde kanpainaren azterketa kritikoa eginez. Eta hasieran berean, gauza bat ageri da garbi: buruzagitzak gidatu zuen kanpainarekin eta gero honi buruz eginikako interpretapenarekin ados ez zirenak uste baino ugarriago zeudela. Eztabaida ireki eta librean eraiki nahi zuten. Baina ohitura berri bat sortzea izanki, eta Arderdi Komunistaren Zuzendaritzak ez die bere aldizkari eta egunkarietan lekurik uzten. *Le Monde* egunkarira jotzen dute. Eta, hemendik, komunista guztientzat Alderdiaren prentsan «eztabaida tribunak» eskatzen, dituzte.

Hedatuz eta goratuz doa kritika. Eta horrela, hasieran hauteskunderen kritika besterik ez zena, Alderdiaren funtzionamenduaren kritika bilakatuko da laster: barne demokraziarik eza salatzen da behin eta berriz. Okerrago: Estalinismoaren arrastoak bizirik dirautela. Bai, Alderdiaren estrategia eta Alderdiaren funtzionaketa estalinista, biak, jartzen dituzte hauzitan, eta aho batez jarri ere.

Baina buruzagitzak burua lehengo lepotik: es du hauteskunderi buruzko erru izpirik aitortzen, interpretapen bat bakarra onhartzen du, Marchais-en txostena alegia, eta bestela pentsatzen dutenei ez die lekurik uzten. Ez omen da Kongresua prestatzeko garaia. Erantzun gisan barnean baduela egiazko demokraziarik erakutsi nahi izan du Alderdi Komunistak. Gero, kontrako kritikarien artean bazela eritzi desberdinik jakinez, beste jokabide bat hartu du: beren artean zati-katu nahi izan ditu, banaka erantzunez. Eta azkenik, besterik ezinean, «kontestazioa» aitortu du, bai, baina garrantzia kenduz: «infime minorité» omen da Buruzagitzaren jokabidea kritikatzeko duena.

«Infime minorité», bai. Baina oso esanahitsua. Intelektualak hasi ziren. Eta hauekin, zenbait koadro. Eta langileak gero. Gizon oso ezagunak daude protestarien artean, eta aurre-aurrean egon ere: Althusser filosofoa, Elleinstein historiadorea eta Frémontier, Palibar Guy Bois, Jean-Pierre Lefebvre, Georges Labica, Maurice Moissonnier, eta beste. Taldeka agertu dira batzuz; horien artean zientzi gizon komunista talde bat. Bakarka eman dute izena beste askok. Kritika hauetan, eta XXII. Kongresuko erabakiak ez direla ongi konplizten zuzenki salatzeko, milatik gora komunista bildu dira. Gertakari hau oso-oso garrantzizkoa da. Alderdi Komunistan ez dago eta holako ohiturarik.

Han eta hemen agertu diren salakuntzak bitarikoak dira, bi korrante bait daude, egon ere, kritikarien artean.

Korrante batetan, Louis Althusser eta honen jarraitzaileak sar genitzake. XXII. Kongresuaren kontra daude. Kongresu horretan hasi zela diote. Frantziako Alderdi Komunista gesaltzen. «Proletal-goaren diktadura» esakuntza kendu egin zen XXII. Kongresuan. Aski iraultzaile eta borrokari ez izatea salatzen diote Alderdiari. Gutineak dira hauk, kontestatarien artean.

Askoz ere zabalagoa da bigarren korrontea. Jean Elleinstein his-

toriadoreak sinbolizatzen du. Leninismoa behin betirako utz dezala eskatzen diote Alderdiari, eta erreformismoaren aukera egin dezala. Eurokomunismoaren aldekoak liriateke hauk.

Zertan geldituko den protestagile hauen ekintza? Lerro hauk idazten ditudanean, goiz da deus esateko. Hedatuz joan daiteke mugimendua. Baztertuak izan daitezke, zokoratuak; kanpora bidaliak, badiñudi ezetz. Irentsiak agian: hauxe zihurrenik, Alderdiaren aparatuaren pisua izugarria bait da. Alderdiak amore eman dezala lortuko al dute? Nekez. ■ *Joanes Lekerika.*

Zazpiak bat ala zazpiak zortzi?

Gure artean *muga* aipatzean, Hendaiatik Santa-Grazirat Frantziako eta Espainiako estatuek zaintzen diguten Iparraren eta Hegoaren arteko muga gogoratzen ohi zaigu euskaldunei. Baina muga pisu eta astun hori gure nagusi arrotzek, kentzera ez bada ere, arintzera bederen badihoazkigularik, ohartzten gara badugula Euskaldunok gure artean beste mugarik.

Baditugu muga aspaldikoak, historian zehar gure arbasoek jarriak. Muga horiek dituzte egiten gure ohiturak ezberdinak, gure euskalkiak bereziak. Gure berezitasunei uko egin gabe, herri batasun doi batetara heltzekotz, bakoitzak gure txokokeriatik jalgitzen jakin behar dugu; lehengo hausturen zauriak sendatzera lehiatzen. Ez da hau lan erraza, gaurtik biharrera egin dezakeguna; baina badiñudi saiatzen ari garela, batzutan bederen. Abertzaletasunaren suak beroturik, zerbait batasunetara hel gaitzke menturaz, kantu zaharrak dioen bezala, «oi, denborarekin!»

Baina aintzinako bataila, gatazka eta gerla guztiak gure artean altxatu muga guztiak baino gaitzago, hor ditugu geuk, gaur berean, jartzen ditugun muga berriak. Eta ez naiz ari, herritarren artean legezko eta aberasgarri diren aburu edo eritzi ezberdinez, baina bai herri batasun egiazkoaren aurka doazen txokokeria guztietaz: «Zazpiak bat!» erranagatik, «Zazpiak bi, edo hiru, edo zortzi!» egin, eta egiten, baitugu askotan geuk, euskaldunok, geure urratsetan.

Guztiak gogoan dugu euskaldun (?) arnegatu askok Nafarroa Euskadirengandik bereizi nahiz darabilen politika; baina nola ez aipa ere, beren karkulu eta erabaki guztietan, iparraldean ahanzten, eta bazter uzten, duten «Abertzale» askoren jokaera?

Aurtengo Aberri-Eguna hegoaldeko lau hiriburuetan ospatzeko erabakia hartu, edo onhartu, dutelarik «abertzale» omen diren alderdi guztiak, argi eta garbi agertu zaigu jokaera galgarri hori.

Ez da zorigaitzez politika gizonen kasua bakarra. Baditugu erakundeak, haste-hastetik Euskal Herria bere osotasunean hartu du-